

Αριθμός 1407

Ο ΠΕΡΙ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΝΟΜΟΣ
(ΝΟΜΟΙ 30(Ι) ΚΑΙ 122(Ι) ΤΟΥ 2001)

Απόφαση δυνάμει του άρθρου 21

Ο Έφορος Δημοσίων Ενισχύσεων, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχονται δυνάμει του άρθρου 21 των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμων του 2001, εκδίδει την ακόλουθη απόφαση:

Τίτλος: Απαλλαγή από τον τελωνειακό δασμό και το φόρο κατανάλωσης αντικειμένων, υλικών και αεροσκαφών που εισάγονται από τις Κυπριακές Αερογραμμές και την Eurocyprgia.

1. Διαδικασία:

Στις 30 Οκτωβρίου 2001 κοινοποιήθηκε από το Τμήμα Τελωνείων, ως Αρχόδια Αρχή, στον Έφορο Δημοσίων Ενισχύσεων ατομική ενίσχυση, η οποία φέρει τον τίτλο «Απαλλαγή από τον τελωνειακό δασμό και το φόρο κατανάλωσης αντικειμένων, υλικών και αεροσκαφών που εισάγονται από τις Κυπριακές Αερογραμμές και την Eurocyprgia». Η κοινοποίηση έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμων του 2001 (εφεξής καλούμενων ως ο «Νόμος») και του περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων (Διαδικασία Κοινοποίησης) Διατάγματος του 2001. Η χορήγηση της συγκεκριμένης ατομικής ενίσχυσης είχε αρχίσει κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του Νόμου και πρόκειται να συνεχιστεί για διάστημα μεγαλύτερο των δύο χρόνων. Ως εκ τούτου, η κοινοποιηθείσα ενίσχυση συνιστά, με βάση το άρθρο 21, υφιστάμενη ενίσχυση, η οποία κοινοποιείται στον Έφορο.

2. Περιγραφή της κοινοποιηθείσας ατομικής ενίσχυσης:

(α) Αρχόδια Αρχή υπεύθυνη για την εφαρμογή της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι το Τμήμα Τελωνείων.

(β) ο στόχος της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι η ενίσχυση των Κυπριακών Αερογραμμών και της Eurocyprgia, οι οποίες είναι δημόσιες εταιρείες:

(γ) η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή της δασμολογικής και φορολογικής απαλλαγής. Συγκεκριμένα, παρέχεται πλήρης απαλλαγή από τον τελωνειακό δασμό και το φόρο κατανάλωσης επί οποιωνδήποτε αντικειμένων ή υλικών που εισάγονται από την εταιρεία Κυπριακές Αερογραμμές και την εταιρεία Eurocyprgia Airlines Ltd. (εφεξής καλούμενη ως «Eurocyprgia») για χρήση στο χώρο του αερολιμένα ή πάνω σε αεροσκάφη, για τη λειτουργία, συντήρηση και γενικά την εξυπηρέτηση αεροσκαφών ή των επιβατών τους, με εξαίρεση τα έπιπλα γραφείου και τη γραφική ύλη. Πλήρης απαλλαγή από τον τελωνειακό δασμό και το φόρο κατανάλωσης παρέχεται και επί των αεροσκαφών που εισάγονται από τις Κυπριακές Αερογραμμές και την Eurocyprgia.

(δ) δικαιούχοι της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι οι Κυπριακές Αερογραμμές και η Eurocyprgia, η οποία είναι θυγατρική εταιρεία πλήρως εξαρτημένη των Κυπριακών Αερογραμμών:

(ε) η κοινοποιηθείσα ενίσχυση έχει ως νομική βάση τα άρθρα 11 και την Κλάση 01, εδάφιο 02 του 4ου Πίνακα του περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Κατανάλωσης Νόμου του 2001.

(στ) η απώλεια δημοσίων εσόδων ανήλθε σε £342.614 για το έτος 2000.

(ζ) οι Κλάδοι Εσωτερικού Ελέγχου και Διερευνήσεων Τελωνειακών Αδικημάτων του Τμήματος Τελωνείων είναι αρμόδιοι για τη διενέργεια ελέγχου, προκειμένου να εξασφαλισθεί η συμμόρφωση με τους επιδιωκόμενους στόχους. Σε περίπτωση παράβασης των όρων χορήγησης της απαλλαγής, τα εμπορεύματα υπόκεινται σε κατάσχεση και επιβάλλονται αναστηρές χρηματικές ποινές σύμφωνα με τις διατάξεις των περί Τελωνείων και Φόρων Κατανάλωσης Νόμων του 1967 μέχρι 2001.

(στ) η ενίσχυση έχει απεριόριστη διάρκεια.

3. Αξιολόγηση της ενίσχυσης που κοινοποιήθηκε:

(α) Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, «δημόσια ενίσχυση» σημαίνει την οικονομική ενίσχυση που χορηγείται υπό οποιαδήποτε μορφή, άμεσα ή έμμεσα, από το Δημόσιο ή με πόρους του Δημοσίου και που νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό δια της ευνοϊκής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής.

(β) Η κοινοποιηθείσα ενίσχυση συνιστά δημόσια ενίσχυση διότι ικανοποιεί σωρευτικά τις προϋποθέσεις του Νόμου—

(i) Χορηγείται άμεσα από το Δημόσιο. Η παρεχόμενη δασμολογική και φορολογική απαλλαγή σημαίνει παραίτηση του Δημοσίου από δασμούς και φόρους που θα εισέπραττε κανονικά και άρα απώλεια δημόσιων εσόδων.

(ii) συνιστά οικονομική ενίσχυση, αφού η δασμολογική και φορολογική απαλλαγή που παρέχεται στις δικαιούχους επιχειρήσεις σημαίνει ελάφρυνση από τις συνήθεις επιβαρύνσεις τους, με αποτέλεσμα να έχουν εξοικονόμηση πόρων. Η οικονομική αυτή ενίσχυση δε θα είχε ληφθεί υπό τις κανονικές συνθήκες της επιχειρηματικής δραστηριότητας των δικαιούχων.

(iii) συνιστά ευνοϊκή μεταχείριση ορισμένων επιχειρήσεων ή κλάδων παραγωγής και αυτό γιατί η επιχορήγηση δε δίδεται γενικά σε όλες ανεξαιρέτως τις επιχειρήσεις, αλλά περιορίζεται σε δύο αεροπορικές εταιρείες, δηλαδή τις Κυπριακές Αερογραμμές και την Eurocyprgia, άρα το μέτρο είναι επιλεκτικό.

(iv) τέλος, το κοινοποιηθέν πρόγραμμα νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό, και αυτό γιατί η οικονομική ενίσχυση που παρέχεται στις Κυπριακές Αερογραμμές και την Eurocyprgia μειώνει το κόστος λειτουργίας τους και τους δίδει τη δυνατότητα να μειώσουν τις τιμές των προσφερόμενων υπηρεσιών τους, με αποτέλεσμα να θέτει τις δικαιούχους

αεροπορικές εταιρείες σε ευνοϊότερη θέση από τις μη ενισχυόμενες κυπριακές και ξένες αεροπορικές εταιρείες.

- (γ) Εφόσον από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση συνιστά δημόσια ενίσχυση σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου, εξετάστηκε κατά πόσο αυτή ανήκει στις κατηγορίες ενισχύσεων που δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του Νόμου σύμφωνα με το άρθρο 6 του Νόμου.

Όσον αφορά τις κατηγορίες ενισχύσεων που προνοεί το άρθρο 6 του Νόμου, δηλαδή τις δημόσιες ενισχύσεις προς τη γεωργία, την κτηνοτροφία και την αλιεία και τις δημόσιες ενισχύσεις προς τις επιχειρήσεις, που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα κατ' αποκλειστικότητα σε αλλοδαπούς και οι οποίες κτώνται το εισόδημά τους από πηγές εκτός της Δημοκρατίας, κρίθηκε ότι δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης.

- (δ) Λαμβανομένων υπόψη των πιο πάνω, εξετάστηκε περαιτέρω σε ποια κατηγορία ενισχύσεων, από τις κατηγορίες που προνοούν τα άρθρα 4, 5 και 5Α του Νόμου, ανήκει η κοινοποιηθείσα ενίσχυση.

Αρχικά εξετάστηκε κατά πόσο η κοινοποιηθείσα ενίσχυση εμπίπτει στις κατηγορίες των ενισχύσεων του άρθρου 4 του Νόμου που ο Έφορος υποχρεούται να εγκρίνει. Επειδή η ενίσχυση παρέχεται στις Κυπριακές Αερογραμμές και την Eurocyprgia με σκοπό την ενίσχυσή τους, κρίθηκε ότι δεν εμπίπτει σε καμιά από τις πέντε κατηγορίες που ορίζει το άρθρο 4.

Στη συνέχεια εξετάστηκε κατά πόσο η κοινοποιηθείσα ενίσχυση εμπίπτει στην κατηγορία των ενισχύσεων για εξαγωγές που, δυνάμει του άρθρου 5Α του Νόμου, ο Έφορος δεν εγκρίνει. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, ενίσχυση για εξαγωγές σημαίνει δημόσια ενίσχυση, που συνδέεται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή τις τρέχουσες δαπάνες εξαγωγικής δραστηριότητας. Επειδή η ενίσχυση αφορά την απαλλαγή από τον τελωνειακό δασμό και το φόρο κατανάλωσης επί αντικειμένων, υλικών και αεροσκαφών που εισάγονται από τις Κυπριακές Αερογραμμές και την Eurocyprgia, κρίθηκε ότι δεν αποτελεί ενίσχυση για εξαγωγές και επομένως δεν εμπίπτει στην απαγόρευση του άρθρου 5Α.

Περαιτέρω εξετάστηκε σε ποιά από τις κατηγορίες ενισχύσεων του άρθρου 5 του Νόμου, που ο Έφορος δύναται να εγκρίνει, εμπίπτει η κοινοποιηθείσα ενίσχυση.

Αφού λήφθηκε υπόψη ο στόχος της ενίσχυσης, κρίθηκε ότι αυτή εμπίπτει στην κατηγορία των ενισχύσεων που δύνανται να εγκριθούν για να προσωθήσουν την ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών σε βαθμό αντίθετο με το κοινό συμφέρον.

Στη συνέχεια εξετάστηκε κατά πόσο οι συγκεκριμένοι όροι της ενίσχυσης διασφαλίζουν σε ικανοποιητικό βαθμό την πιθανή επίτευξη του στόχου που επιδιώκεται.

Ενισχύσεις που καλύπτουν δαπάνες τέτοιας φύσεως, όπως η υπό εξέταση ενίσχυση, συνιστούν λειτουργικές ενισχύσεις, δηλαδή δημόσιες ενισχύσεις που χορηγούνται χωρίς καμιά άμεση υποχρέωση, σε σχέση με το επιλέξιμο κόστος, εκ μέρους της δικαιούχου επιχείρησης που να διασφαλίζει τη βελτίωση της κατάστασης της εν

λόγω επιχείρησης, δηλαδή χωρίς να χρηματοδοτούν άμεσα επενδύσεις ή δημιουργία θέσεων εργασίας ή έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη. Η καταβολή από τις επιχειρήσεις των τελωνειακών δασμών και φόρων κατανάλωσης κατά την εισαγωγή αντικειμένων, υλικών και αεροσκαφών συνιστά λειτουργική δαπάνη, η οποία θα έπρεπε να επιβαρύνει τις δικαιούχους αεροπορικές εταιρείες. Επιπλέον, οι εν λόγω λειτουργικές ενισχύσεις δε χορηγούνται υπέρ επιχειρήσεων που τελούν υπό αναδιάρθρωση, δεν έχουν κοινωνικό χαρακτήρα, αλλά ούτε και προορίζονται να παράσχουν στις δικαιούχους επιχειρήσεις τη δυνατότητα να ανταποκριθούν σε τυχόν υποχρεώσεις τους περί παροχής υπηρεσίας δημόσιου χαρακτήρα.

Οι λειτουργικές ενισχύσεις ενδέχεται να εμπίπτουν στις κατηγορίες δημοσίων ενισχύσεων που ο Έφορος δύναται να εγκρίνει, δυνάμει του άρθρου 5 του Νόμου. Βασικές, όμως, προϋποθέσεις για να εγκριθούν ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 5, είναι οι ενισχύσεις αυτές να είναι κατάλληλες και απαραίτητες για την επίτευξη των σκοπών του άρθρου 5, δηλαδή να μην ξεπερνούν τα όρια που τι είναι κατάλληλο και αναγκαίο για την επίτευξη των επιδιωκόμενων σκοπών του συγκεκριμένου άρθρου. Ο μακροχρόνιος όμως χαρακτήρας των προτεινόμενων λειτουργικών ενισχύσεων σε συνδυασμό με τα βασικά στοιχεία τους, δηλαδή την έλλειψη άμεσης, σε σχέση με το επιλέξιμο κόστος, υποχρέωσης εκ μέρους του δικαιούχου, τις καθιστά ακατάλληλες και δυσανάλογες για την επίτευξη των σκοπών που επιδιώκονται από το άρθρο 5. Η έλλειψη ανταπόδοσης συνίσταται στο γεγονός ότι με την κοινοποιηθείσα ενίσχυση παρέχεται δασμολογική και φορολογική απαλλαγή στις δικαιούχους επιχειρήσεις χωρίς αυτές να αναλαμβάνουν οποιαδήποτε άμεση, σε σχέση με το επιλέξιμο κόστος, υποχρέωση, όπως την υλοποίηση επενδύσεων.

Γι' αυτούς τους λόγους, κρίθηκε ότι λειτουργικές ενισχύσεις δύνανται να εγκριθούν από τον Έφορο υπό πολύ αυστηρές προϋποθέσεις, οι οποίες δε συντρέχουν στην υπό εξέταση ενίσχυση, και κατά κανόνα σε περιπτώσεις, οι οποίες αναφέρονται ρητά στους Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 5(2) του Νόμου και περιέχουν λεπτομερή κριτήρια για την έγκριση κατηγοριών δημοσίων ενισχύσεων που εμπίπτουν στους τομείς που καλύπτει το άρθρο 5.

Κατ' επέκταση, η δασμολογική και φορολογική απαλλαγή που παρέχεται με την κοινοποιηθείσα ενίσχυση αποβλέπει στο να απαλλάξει τις δικαιούχους επιχειρήσεις από τις δαπάνες που θα έπρεπε οι ίδιες να επωμισθούν στα πλαίσια της τρέχουσας διαχείρισης των συνήθων δραστηριοτήτων τους. Το αποτέλεσμα είναι να νοθεύεται ο ανταγωνισμός μεταξύ των επωφελομένων αεροπορικών εταιρειών και των λοιπών κυπριακών και ξένων αεροπορικών εταιρειών και να υπάρχει σαφής κίνδυνος αλλοίωσης των όρων των συναλλαγών σε βαθμό αντίθετο με το κοινό συμφέρον, χωρίς να καθίσταται δυνατή η επίτευξη ενός από τους στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 5 του Νόμου (ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων).

Ενόψει των πιο πάνω, η κοινοποιηθείσα ενίσχυση εμπίπτει στις κατηγορίες ενισχύσεων που ο Έφορος δύναται να εγκρίνει δυνάμει του άρθρου 5 του Νόμου, η οποία, όμως, δεν εγκρίνεται διότι δεν είναι ούτε κατάλληλη αλλά ούτε και ανάλογη για την επίτευξη των στόχων του άρθρου 5.

4. Απόφαση:

Για τους λόγους αυτούς,

Ο ΕΦΟΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΛΠΟΦΑ-
ΣΙΖΕΙ ΤΑ ΕΞΗΣ:

Α. Η κοινοποιηθείσα ατομική ενίσχυση με τίτλο «Απαλλαγή από τον τελωνειακό δασμό και το φόρο κατανάλωσης αντικειμένων, υλικών και αεροσκαφών που εισάγονται από τις Κυπριακές Αερογραμμές και την Eurocyrgia» συνιστά δημόσια ενίσχυση, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου.

Η ενίσχυση αυτή εμπίπτει στις κατηγορίες δημοσίων ενισχύσεων που προνοεί το άρθρο 5 του Νόμου, τις οποίες ο Έφορος δύναται να εγκρίνει, η οποία όμως δεν εγκρίνεται διότι αντιβαίνει προς τις διατάξεις του Νόμου. Ως εκ τούτου, εκδίδεται αρνητική απόφαση. Σύμφωνα με το άρθρο 21 του Νόμου, η κοινοποιηθείσα ενίσχυση θα εξακολουθεί να ισχύει το αργότερο μέχρι τις 30.4.2003 οπότε θα πρέπει να καταργηθεί.

Β. Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Τμήμα Τελωνείων.

ΧΡ. ΑΝΔΡΕΟΥ,
Έφορος Δημοσίων Ενισχύσεων.

Λευκωσία, 27 Φεβρουαρίου 2002.

Ε.Λ.Ε. 25.06.002.55 (235.1.2.21.2.2.5)